

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

24 ianuarie 2013*

„Recurs — Ajutoare de stat — Anularea a 65 % dintr-o datorie fiscală în cadrul unei proceduri colective de insolvență — Decizie prin care ajutorul este declarat incompatibil cu piața comună și prin care se dispune recuperarea acestuia — Criteriul creditorului privat — Limitele controlului jurisdicțional — Substituirea de către Tribunal a motivării deciziei în litigiu cu propriile argumente — Eroare vădită de apreciere — Denaturarea unor elemente de probă”

În cauza C-73/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 17 februarie 2011,

Frucona Košice a.s., cu sediul în Košice (Slovacia), reprezentată de P. Lasok, QC, de J. Holmes și de B. Hartnett, barristers, precum și de O. Geiss, Rechtsanwalt,

recurentă,

celelalte părți în procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de K. Walkerová și de L. Armati, precum și de B. Martenczuk, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

susținută de:

St. Nicolaus – trade a.s., cu sediul în Bratislava (Slovacia), reprezentată de N. Smaho, avocat,

intervenientă în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Rosas, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, și domnii U. Lohmus, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev (raportor) și C. G. Fernlund, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 iulie 2012,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 septembrie 2012,

* Limba de procedură: engleza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Frucona Košice a.s. (denumită în continuare „Frucona Košice”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 7 decembrie 2010, Frucona Košice/Comisia (cauza T-11/07, Rep., p. II-5453, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care s-a respins acțiunea acesteia având ca obiect anularea Deciziei 2007/254/CE a Comisiei din 7 iunie 2006 privind ajutorul de stat C 25/05 (ex NN 21/05) pus în aplicare de Republica Slovacă în favoarea Frucona Košice a.s. (JO L 112, p. 14, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Istoricul cauzei și decizia în litigiu

- 2 Frucona Košice este o societate de drept slovac care își desfășura activitatea în special în sectorul producției de băuturi alcoolice și spirtoase.
- 3 La 25 februarie 2004, Frucona Košice, care beneficiase în trecut de mai multe amânări la plată ale datoriei sale fiscale, nu era în măsură să își achite accizele pe care le datora pentru luna ianuarie 2004.
- 4 În consecință, la 6 martie 2004 i-a fost retrasă licența pentru producerea și prelucrarea băuturilor alcoolice și spirtoase. Din momentul respectiv, aceasta s-a limitat la a distribui, sub marca „Frucona”, băuturi spirtoase achiziționate de la o întreprindere care, potrivit unui acord, le producea sub licență în fabricile aparținând Frucona Košice.
- 5 Frucona Košice s-a aflat de asemenea într-o situație de îndatorare în sensul Legii nr. 328/1991 privind lichidarea judiciară și concordatul (zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnání).
- 6 Reiese din decizia în litigiu că procedurile de lichidare judiciară și de concordat sunt sub controlul unei instanțe care urmărește să reglementeze situația financiară a societăților îndatorate. În timp ce lichidarea judiciară duce la dispariția societății îndatorate, concordatul îi permite să își continue activitatea, ajungându-se la un acord în temeiul căruia societatea îndatorată rambursează o parte a datoriei sale în schimbul anulării soldului.
- 7 Directorul general al Frucona Košice s-a întâlnit, la 16 decembrie 2003, precum și la 23 și la 30 ianuarie 2004, cu reprezentanți ai Direcției Generale a Impozitelor slovace și cu ministrul finanțelor slovac, în special pentru a le propune să stabilească obligațiile fiscale ale respectivei societăți în cadrul unui concordat.
- 8 La 8 ianuarie 2004, această societate a contactat de asemenea în acest sens biroul Košice IV (denumit în continuare „autoritatea fiscală locală”), de care aparținea, care nu s-a opus încheierii unui concordat.
- 9 La 8 martie 2004, Frucona Košice a formulat o cerere de deschidere a unei proceduri de concordat în fața Krajský súd v Košiciach (Curtea Regională din Košice) (Slovacia), propunându-le creditorilor săi să îi achite fiecăruia o parte egală cu 35 % din cuantumul sumei pe care i-o datora (denumită în continuare „propunerea de concordat”). Datoria totală a Frucona Košice se ridică la aproximativ 644,6 milioane SKK, din care aproximativ 640,8 milioane SKK reprezentau datoria fiscală.
- 10 Prin decizia din 29 aprilie 2004, Krajský súd v Košiciach a autorizat deschiderea procedurii concordatului și, în special, a reluat propunerea de concordat.

- 11 Pentru a da posibilitatea autorității fiscale locale să evalueze avantajele propunerii de concordat, ale lichidării judiciare și, respectiv, ale executării fiscale, Frucona Košice a prezentat, la 26 aprilie 2004, un raport de audit întocmit de auditorul său intern (denumit în continuare „raportul K”) și, la 7 iulie 2004, un raport de audit întocmit de o societate de audit independentă (denumit în continuare „raportul E”).
- 12 La 21 iunie 2004, administrația fiscală slovacă a efectuat o inspecție la fața locului în localurile recurente. Cu ocazia acestei inspecții, s-a constatat că, la 17 iunie 2004, recurenta dispunea, printre altele, de lichidități în cuantum de 161,3 milioane SKK.
- 13 Prin scrisoarea din 6 iulie 2004, directorul general al Direcției Generale a Impozitelor slovace a solicitat autorității fiscale locale să nu accepte propunerea de concordat, pentru motivul că această propunere nu era favorabilă Republicii Slovace.
- 14 La 9 iulie 2004, creditorii Frucona Košice, inclusiv autoritatea fiscală locală, au acceptat propunerea de concordat în cursul unei ședințe de concordat.
- 15 Prin decizia din 14 iulie 2004, Krajský súd v Košiciach a omologat concordatul și a arătat printre altele că acesta prevedea că creanța administrației fiscale slovace trebuia rambursată în proporție de 35 %, și anume o sumă de plată de aproximativ 224,3 milioane SKK.
- 16 În aceeași zi, Direcția Generală a Impozitelor slovacă l-a suspendat și l-a înlocuit pe directorul autorității fiscale locale și, la 14 decembrie 2004, acesta a fost învinuit de fraudă în temeiul acceptării de către autoritatea fiscală locală a propunerii de concordat. Prin hotărârea din 6 martie 2006, Špeciálny súd v Pezinku (Curtea Specială din Pezinok) (Slovacia) l-a achitat de toate învinuirile care i s-au adus.
- 17 Prin scrisoarea din 20 octombrie 2004, autoritatea fiscală locală a comunicat Frucona Košice că modalitățile concordatului constituiau un ajutor de stat indirect, supus autorizării Comisiei Comunităților Europene.
- 18 La 17 decembrie 2004, Frucona Košice a achitat în special autorității fiscale locale suma de 224,3 milioane SKK, reprezentând 35 % din datoria sa totală. Prin decizia din 30 decembrie 2004, Krajský súd v Košiciach a dispus închiderea procedurii concordatului. La 18 august 2006, Krajský súd v Košiciach a redus suma datorată autorității fiscale locale la 224,1 milioane SKK.
- 19 La 15 octombrie 2004 a fost formulată la Comisie o plângere privind un ajutor de stat presupus ilegal acordat în favoarea Frucona Košice.
- 20 Prin scrisoarea din 4 ianuarie 2005, ca urmare a cererii de informații din partea Comisiei, Republica Slovacă a informat-o că este posibil ca Frucona Košice să fi primit un ajutor ilegal și i-a cerut să autorizeze acest ajutor drept ajutor pentru salvare acordat unei întreprinderi aflate în dificultate.
- 21 După ce a obținut informații suplimentare, Comisia, printr-o scrisoare datată 5 iulie 2005, a notificat Republicii Slovace decizia sa de a iniția cu privire la măsura în cauză procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE. Această decizie a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO 2005, C 233, p. 47).
- 22 La 7 iunie 2006, Comisia a adoptat decizia în litigiu, al cărei dispozitiv prevede, la articolul 1, că ajutorul de stat pus în aplicare de Republica Slovacă în favoarea Frucona Košice, în valoare de 416 515 990 SKK, este incompatibil cu piața comună și dispune, la articolul 2, recuperarea acestui ajutor.

- 23 În partea din această decizie referitoare la aprecierea existenței unui ajutor de stat, Comisia a arătat că procedura concordatului implica unele condiții de reglare a datoriei identice atât pentru creditorii privați, cât și pentru administrația fiscală, deși aceasta din urmă se afla, în temeiul calității sale de creditor privilegiat în procedura de lichidare judiciară, într-o situație juridică și economică mai avantajoasă decât creditorii privați.
- 24 Comisia a considerat atunci că aplicarea criteriului creditorului privat impunea să se verifice dacă autoritatea fiscală locală „a obținut mai mult acceptând condițiile concordatului propus de [Frucona Košice] decât ar fi putut să câștige în urma unei proceduri de [lichidare judiciară] sau de executare [fiscală]”.
- 25 Studiind rezultatul unei lichidări judiciare, Comisia a considerat că raportul E nu constituia o bază fiabilă, deoarece se întemeia pe situația activelor Frucona Košice la 31 martie 2004, iar nu în special pe cea de la 17 iunie 2004. Astfel, coeficienții de lichidare reținuți în raportul E ar fi prea scăzuți. În plus, metoda de calcul a acestora nu ar fi explicată. Mai mult, calculul diferitor taxe legate de procedura de lichidare judiciară, care trebuie deduse din venitul obținut din vânzarea activelor, ar da naștere unor dubii în raport cu alte estimări disponibile.
- 26 Pe baza documentelor de care dispunea, Comisia a conchis că „vânzarea activelor într-o procedură de [lichidare judiciară] ar fi adus foarte probabil un venit mai mare” decât cel rezultat în urma concordatului și că, dat fiind statutul privilegiat al autorității fiscale locale, „cvasitotalitatea venitului obținut [în cadrul lichidării judiciare] ar fi mers” la aceasta. În ceea ce privește venitul obținut în urma unei proceduri de executare fiscală, Comisia a ajuns la aceeași concluzie.
- 27 În continuare, Comisia a subliniat că Direcția Generală a Impozitelor a Republicii Slovace se opusese concordatului propus și a exclus relevanța, în vederea aplicării criteriului creditorului privat, a eventualelor dobânzi pe care statul le-ar fi obținut pe termen lung, cum ar fi păstrarea veniturilor fiscale în folosul statului provenind din activitățile Frucona Košice.
- 28 Comisia a conchis că criteriul creditorului privat în economia de piață nu era respectat și că măsura examinată constituia, așadar, un ajutor de stat egal cu valoarea datoriei anulate de autoritatea fiscală locală. În sfârșit, Comisia a considerat că respectivul ajutor era incompatibil cu piața comună.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 12 ianuarie 2007, Frucona Košice a solicitat anularea deciziei în litigiu.
- 30 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 8 iunie 2007, societatea St. Nicolaus – trade a.s. (denumită în continuare „St. Nicolaus – trade”) a formulat o cerere de intervenție în procedură în susținerea Comisiei. Această cerere a fost admisă prin Ordonanța președintelui Camerei a doua a Tribunalului din 11 octombrie 2007.
- 31 În susținerea acțiunii formulate, Frucona Košice a invocat zece motive, dintre care al patrulea se întemeia pe o eroare de drept și de fapt săvârșită de Comisie, care a considerat, în vederea calificării măsurii în cauză drept ajutor de stat, că lichidarea judiciară era mai avantajoasă decât concordatul și că criteriul creditorului privat nu a fost, așadar, respectat.
- 32 Prin intermediul acestui motiv, Frucona Košice a arătat, în esență, că Comisia nu a luat în considerare, având în vedere în special elementele de probă prezentate de aceasta, durata procedurii de lichidare judiciară și impactul său asupra alegerii pe care trebuia să o facă un creditor privat în situația administrației fiscale.

- 33 Tribunalul a considerat mai întâi că, întrucât aplicarea criteriului creditorului privat în economia de piață presupune aprecieri economice complexe, controlul legalității deciziei în litigiu trebuia să se limiteze la a verifica dacă Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere.
- 34 În continuare, acesta a considerat că în speță trebuia să se țină seama, în vederea acestui control, de calitatea de creditor privilegiat a administrației fiscale slovace, de caracterul deosebit de prudent al evaluării efectuate de Comisie în ceea ce privește venitul obținut din vânzarea activelor Frucona Košice în cadrul unei proceduri de lichidare judiciară și de faptul că, spre deosebire de concordat, lichidarea judiciară nu prevedea o remitere de datorie.
- 35 În lumina acestor considerații, Tribunalul a considerat, la punctele 123-129 din hotărârea atacată, următoarele:
- „123 În primul rând, în ceea ce privește argumentul [Frucona Košice] întemeiat pe neluarea în considerare a duratei procedurii de faliment în Slovacia și a rapoartelor întocmite de terți cu privire la acest aspect, trebuie să se sublinieze mai întâi că, în mod contrar susținerilor [acestei societăți], Comisia nu numai că a menționat în cuprinsul considerentului (54) al deciziei [în litigiu] că, în opinia Republicii Slovace, durata unei proceduri de faliment, având în vedere împrejurările specifice ale cauzei, ar fi fost mai mică decât media, ci, în cuprinsul considerentului (40) al deciziei [în litigiu], ar fi precizat de asemenea că, în opinia [Frucona Košice], procedura de faliment durează, în medie, de la trei la șapte ani în Slovacia. Comisia a precizat că [Frucona Košice] își întemeia poziția pe elemente, pe statistici și pe un exemplu al unei societăți slovace care ar fi într-o situație asemănătoare cu a sa. Prin urmare, Comisiei nu i se poate reproșa că nu a ținut seama de acest aspect și de poziția [Frucona Košice] în această privință.
- 124 În plus, în ceea ce privește elementele de probă de care dispunea Comisia, trebuie să se sublinieze că datele în sine pe care le-a comunicat [Frucona Košice] nu îndeplinesc cerințele de fiabilitate și de coerență. Astfel, evaluările privind durata unei proceduri de faliment în Slovacia prezentate de [Frucona Košice] Comisiei sunt generale și nu țin seama de caracteristicile speței. De asemenea, astfel de evaluări erau, unele, aproximative și, într-o anumită măsură, nu erau concordante. Prin urmare, [Frucona Košice] invocă patru rapoarte, menționate la punctul 96 de mai sus, în care această durată a fost evaluată la patru ani și opt luni, respectiv la o perioadă cuprinsă între trei și șapte ani sau la mai mult de șase ani.
- 125 Celelalte rapoarte la care face referire [Frucona Košice] sunt rapoarte ale Comisiei din 2002 și din 2003 cu privire la progresele Republicii Slovace pe calea aderării la Uniune. În opinia [acestei societăți], în aceste rapoarte, Comisia a menționat dificultățile și îmbunătățirile necesare din procedurile de lichidare judiciară și de insolabilitate în Slovacia. Or, trebuie să se sublinieze că aceste rapoarte ale Comisiei privesc procedura de faliment din Slovacia în general, fără să se țină seama de caracteristicile cauzei.
- 126 Pe de altă parte, trebuie să se constate că [Frucona Košice] a omis să menționeze rezultatele raportului K în ceea ce privește durata pe care ar fi putut-o avea o procedură de faliment deschisă împotriva sa. În [raportul K], pe care însăși [Frucona Košice] l-a depus în această cauză, durata în discuție a fost evaluată la «aproape 2 ani (în funcție de condițiile și de activitatea administratorului)». Or, trebuie să se sublinieze că, pe lângă faptul că această evaluare a duratei unei astfel de proceduri de faliment este în mod clar mult mai optimistă decât celelalte evaluări prezentate de [Frucona Košice], această evaluare [...] viza în mod special [...] [această societate].
- 127 De asemenea, trebuie să se considere, astfel cum susține Comisia, că, atunci când, precum în prezenta cauză, numărul de creditori ai debitorului este redus și când există active cu o valoare de lichidare pozitivă, o procedură de faliment se poate desfășura mai rapid decât în medie. Aceasta cu atât mai mult în prezenta cauză cu cât între părți nu se contestă faptul că creanța administrației fiscale slovace față de [Frucona Košice] reprezenta aproximativ 99 % din pasivul

acesteia din urmă, iar administrația beneficia de calitatea de creditor privilegiat. Rezultă că administrația fiscală slovacă ar fi avut o influență decisivă asupra duratei procedurii de faliment. Desigur, [Frucona Košice] afirmă că localizarea geografică, caracteristicile și caracterul învechit al majorității activelor sale ar fi îngreunat găsirea unui cumpărător și, prin urmare, ar fi încetinit desfășurarea procedurii de faliment. Cu toate acestea, astfel cum a arătat Comisia în considerentul (88) al deciziei [în litigiu], mai multe elemente și în special faptul că unele dintre activele de producție ale [Frucona Košice] și-au găsit cumpărător după retragerea licenței pentru producerea și prelucrarea băuturilor alcoolice și spirtoase urmăresc să demonstreze că această afirmație [...] este neîntemeiată.

[...]

129 Din considerațiile precedente rezultă că, în ceea ce privește durata procedurii de faliment, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere.”

36 În consecință, Tribunalul a respins și celelalte motive invocate de Frucona Košice și, prin urmare acțiunea acesteia și a obligat-o să suporte cheltuielile de judecată.

Concluziile părților

37 Frucona Košice solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta au fost respinse cel de al patrulea și cel de al șaselea dintre motivele acțiunii;
- admiterea acestor motive ca întemeiate;
- trimiterea cauzei la Tribunal pentru a se pronunța cu privire la cel de al cincilea, la cel de al șaselea, la cel de al șaptelea, la cel de al optulea și la cel de al nouălea motiv ale acțiunii, în măsura în care privesc procedura de executare fiscală, și
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

38 Comisia solicită Curții:

- respingerea recursului și
- obligarea Frucona Košice la plata cheltuielilor de judecată.

39 St. Nicolaus – trade solicită Curții respingerea recursului, confirmarea hotărârii atacate și obligarea Frucona Košice la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

40 În susținerea recursului, Frucona Košice invocă două motive. Primul motiv este întemeiat pe o eroare de drept comisă de Tribunal în aplicarea criteriului creditorului privat. Acest motiv se divizează în esență în două aspecte, primul referitor la durata unei proceduri de lichidare judiciară și al doilea referitor la relevanța avizului experților în vederea aprecierii coeficienților de lichidare.

41 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Frucona Košice reproșează Tribunalului că a substituit motivarea deciziei în litigiu cu propria argumentație și că a denaturat elemente de probă. Acest motiv se divizează în esență în patru aspecte, primul referitor la costurile unei proceduri de lichidare

judiciară, al doilea referitor la durata unei astfel de proceduri, al treilea referitor la caracterul prudent al evaluării Comisiei, iar al patrulea referitor la relevanța unei datorii care subzistă după respectiva lichidare.

- 42 Trebuie analizate în primul rând și împreună primul aspect al primului motiv și al doilea aspect al celui de al doilea motiv, referitoare la durata unei proceduri de lichidare judiciară.

Argumentele părților

- 43 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, Frucona Košice arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în aplicarea criteriului creditorului privat.
- 44 Frucona Košice consideră că, în cadrul evaluării sale, Tribunalul nu a examinat situația în același fel în care ar fi examinat-o un creditor privat, având în vedere informațiile de care acesta din urmă putea dispune la încheierea concordatului. Tribunalul ar fi confirmat o evaluare efectuată *a posteriori* de Comisie, care nu ar ține cont de anumite riscuri și termene care ar fi influențat decizia unui creditor privat în examinarea avantajelor lichidării judiciare și, respectiv, ale concordatului.
- 45 Mai exact, potrivit Frucona Košice, Tribunalul s-a limitat la a examina dacă analiza efectuată de Comisie conținea erori, iar nu dacă această analiză a fost efectuată luând în considerare punctul de vedere al unui creditor privat prudent.
- 46 Frucona Košice consideră că acest criteriu presupune examinarea aspectului dacă, ținând seama de informațiile în mod rezonabil disponibile la momentul încheierii concordatului, măsura în cauză oferea un avantaj evident mai mare decât soluția aleasă de un creditor privat aflat într-o situație asemănătoare.
- 47 Astfel, Tribunalul ar fi trebuit mai întâi să stabilească dacă informațiile referitoare la durata unei lichidări judiciare puteau influența procesul decizional al unui creditor privat ipotetic. În continuare, ar fi revenit Tribunalului sarcina de a verifica dacă Comisia a luat în considerare aceste informații. În cele din urmă, Tribunalul ar fi trebuit să examineze dacă aceasta a acordat respectivelor informații importanța pe care o meritau.
- 48 Frucona Košice consideră că, pentru a face alegerea între diferitele mijloace de acoperire a unei datorii, un creditor privat prudent ar fi luat în considerare diversele informații disponibile în speță referitoare la durata unei proceduri de faliment și la incertitudinile inerente acesteia. Prin urmare, diferitele rapoarte și documente cu privire la lichidarea judiciară a societății Liehofruct, care a avut loc anterior în același sector de activitate, conțineau, potrivit Frucona Košice, informații relevante din punct de vedere juridic de care Comisia era obligată să țină seama, fapt pe care aceasta l-a omis, săvârșind astfel o eroare de drept pe care Tribunalul nu a cenzurat-o.
- 49 Frucona Košice afirmă că, în măsura în care Tribunalul a considerat că evaluarea rapoartelor efectuată de Comisie privea o chestiune de fapt, și anume durata procedurilor de faliment, cu privire la care are o marjă de apreciere, acesta a săvârșit o eroare de drept, problema ridicată fiind cea a impactului acestor informații asupra aprecierii pe care un creditor privat prudent ar fi făcut-o.
- 50 Prin al doilea aspect al celui de al doilea motiv, Frucona Košice arată că, în ceea ce privește durata unei proceduri de lichidare judiciară, Tribunalul a justificat în special pe baza propriilor argumente lipsa examinării acestor elemente de către Comisie.

- 51 Astfel, la punctul 123 din hotărârea atacată, Tribunalul nu ar fi respectat conținutul deciziei în litigiu, întrucât considerentele la care se referă Tribunalul la punctul respectiv nu pretind să exprime poziția Comisiei cu privire la durata diferitor proceduri, ci relatează pozițiile Frucona Košice și Republicii Slovace.
- 52 Statuând, la punctul 124 din hotărârea atacată, că datele furnizate de Frucona Košice nu îndeplinesc cerințele de fiabilitate și de coerență, Tribunalul, pentru a respinge aceste argumente, ar fi adăugat în mod nelegal argumente noi la motivarea deciziei în litigiu. Pe de altă parte, afirmația Tribunalului potrivit căreia Comisia dispunea de mai multe estimări referitoare la durata probabilă a unei proceduri de lichidare judiciară în Slovacia nu ar răspunde la argumentația prezentată de Frucona Košice.
- 53 Respingând, la punctul 125 din hotărârea atacată, relevanța rapoartelor Comisiei din 2002 și din 2003 cu privire la progresele Republicii Slovace pe calea aderării la Uniune, pentru motivul că nu iau în considerare caracteristicile speței, Tribunalul ar fi prezentat de asemenea un argument pe care Comisia nu s-ar fi bazat pentru a-și întemeia decizia în litigiu. Pe de altă parte, această motivare nu ar fi valabilă, deoarece, atunci când aplică criteriul creditorului privat, Comisia s-ar baza deseori parțial pe informații generale referitoare la condițiile economice din statul membru în cauză.
- 54 Arătând, la punctul 126 din hotărârea atacată, că unul dintre rapoartele prezentate de Frucona Košice estima durata unei proceduri de lichidare judiciară la aproximativ doi ani, Tribunalul ar fi încercat din nou să ofere el însuși un argument care explică neluarea în considerare a duratei unei lichidări judiciare. Pe de altă parte, o durată de doi ani ar rămâne cu mult peste perioada de patru luni necesară pentru a obține fonduri în cadrul unei proceduri de concordat.
- 55 De asemenea, doar pe baza propriilor argumente ar fi hotărât Tribunalul, la punctul 127 din hotărârea atacată, că, dacă ar fi avut loc în speță o procedură de lichidare judiciară, durata acesteia ar fi fost mai mică decât durata normală a unei astfel de proceduri.
- 56 În ceea ce privește primul aspect al primului motiv de recurs, Comisia consideră că, pentru aplicarea criteriului creditorului privat, trebuie să se verifice dacă facilitățile de plată acordate de un stat membru ar fi fost acordate de asemenea de un creditor privat sau dacă este evident că acesta din urmă nu ar fi oferit facilități comparabile. Această interpretare este susținută de puterea discreționară de care dispune Comisia atunci când efectuează aprecieri economice complexe, precum cele pe care le-ar implica aplicarea criteriului creditorului privat.
- 57 Potrivit Comisiei, Tribunalul a aplicat criteriul juridic corect, care ar consta în a stabili dacă autoritatea publică a acționat în același mod ca un creditor privat situat în aceeași poziție, din perspectiva circumstanțelor, și ar fi constatat în mod întemeiat că controlul său se limita la a detecta erori vădite săvârșite de Comisie în aprecierea faptelor.
- 58 În cele din urmă, Comisia susține că argumentele Frucona Košice referitoare la lipsa de trimitere la criteriul creditorului privat și la întinderea controlului exercitat de Tribunal asupra aprecierilor Comisiei vizează modul în care Comisia și Tribunalul au evaluat probele și, prin urmare, nu ar afecta raționamentul Tribunalului cu privire la criteriul juridic aplicabil.
- 59 În ceea ce privește al doilea aspect al celui de al doilea motiv de recurs, Comisia arată, cu titlu introductiv, că aprecierea faptelor din perspectiva criteriului creditorului privat trebuie să se bazeze pe o evaluare a tuturor factorilor relevanți, în timp ce Frucona Košice nu a contestat decât aprecierea unora dintre acești numeroși factori.

- 60 În ceea ce privește durata procedurii de lichidare judiciară, Comisia arată că, la punctul 123 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat de fapt că, în decizia în litigiu, Comisia nu a ignorat acest aspect, ci a considerat totuși că, având în vedere informațiile cuprinse la punctele 17, 40 și 54 din decizia în litigiu, nu era necesar să ia în considerare durata procedurii de lichidare judiciară ca fiind un factor care împiedică încheierea unei astfel de proceduri.
- 61 La punctul 124 din această hotărâre, Tribunalul doar ar fi confirmat elementele de probă aflate la dispoziția Comisiei. Trimiterea făcută de Tribunal, la punctele 125 și 126 din hotărârea atacată, la rapoarte care nu figurează în decizia în litigiu ar fi doar un *obiter dictum*.
- 62 Și la punctul 127 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar fi limitat la examinarea probelor de care dispunea Comisia pentru a stabili dacă aceasta din urmă a săvârșit o eroare vădită de apreciere. Comisia susține în această privință că nu este obligată să răspundă în mod specific la fiecare argument invocat de beneficiar cu privire la un pretins ajutor și că nu a insistat asupra considerațiilor legate de durata procedurii de lichidare judiciară deoarece, având în vedere în special calitatea de creditor privilegiat a autorității fiscale locale, întrebarea nu ar fi fost de natură să preocupe un creditor privat ipotetic.
- 63 În consecință, argumentele prezentate de Frucona Košice în cadrul primului aspect al primului motiv, prin care aceasta urmărește să stabilească faptul că Tribunalul a înlocuit motivarea Comisiei cu propria motivare, nu sunt întemeiate.
- 64 St. Nicolaus – trade arată că, în scopul aplicării criteriului creditorului privat, este relevant să se pună întrebarea dacă un investitor privat ar fi efectuat operațiunea în cauză în aceleași condiții și, în cazul unui răspuns negativ, să se examineze care ar fi fost aceste condiții.
- 65 Aceasta arată că, pentru autoritatea fiscală locală, plata imediată de către Frucona Košice a datoriei sale nu ar fi fost o necesitate la momentul la care a acceptat propunerea de concordat. Un creditor privat care se află într-o situație similară cu cea a autorității fiscale locale nu ar fi fost, prin urmare, înclinat să renunțe la posibilitatea de a obține această plată într-o măsură mai mare decât cea oferită de concordat.
- 66 În ceea ce privește durata procedurii de lichidare, St. Nicolaus – trade susține că reiese din cuprinsul punctului 123 din hotărârea atacată că Comisia a examinat acest aspect. Instituția respectivă ar dispune, în această privință, de o marjă largă de apreciere și, în speță, ar fi apreciat situația de fapt cu care ar fi fost sesizată în primul rând din punctul de vedere al complexității unei proceduri de lichidare judiciară, al numărului de creditori și al faptului că administrația fiscală era nu numai creditorul majoritar, ci și creditorul privilegiat al Frucona Košice. Pe această bază, Comisia și Tribunalul ar fi concluzionat în mod întemeiat că procedura de lichidare judiciară ar fi fost probabil încheiată într-un termen mai scurt decât termenul necesar în mod normal pentru a finaliza o astfel de procedură.

Aprecierea Curții

- 67 Frucona Košice reproșează în esență Tribunalului că s-a limitat la a verifica dacă analiza efectuată de Comisie conținea erori vădite de apreciere și că a omis să verifice dacă această analiză a fost efectuată din perspectiva unui creditor privat. Mai exact, Tribunalul nu a verificat dacă informațiile disponibile referitoare la durata unei lichidări judiciare puteau influența procesul decizional al unui creditor privat ipotetic și dacă Comisia a luat în considerare aceste informații. În loc să efectueze acest control, Tribunalul ar fi justificat pe baza propriilor argumente lipsa examinării acestor elemente în decizia în litigiu.

- 68 Potrivit articolului 107 alineatul (1) TFUE, cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.
- 69 Noțiunea de ajutor include nu numai prestații pozitive precum subvențiile, ci și intervenții care, sub diverse forme, reduc sarcinile care grevează în mod normal bugetul unei întreprinderi și care, din acest motiv, fără să fie subvenții în sensul strict al termenului, au aceeași natură și efecte identice (Hotărârea din 1 decembrie 1998, *Ecotrade*, C-200/97, Rec., p. I-7907, punctul 34, și Hotărârea din 19 mai 1999, *Italia/Comisia*, C-6/97, Rec., p. I-2981, punctul 15).
- 70 Cu toate acestea, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o măsură pentru a se încadra în noțiunea „ajutor” în sensul articolului 107 TFUE nu sunt îndeplinite dacă întreprinderea beneficiară putea obține același avantaj precum cel care i-a fost pus la dispoziție prin intermediul resurselor statului în împrejurări care corespund condițiilor normale de piață (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2012, *Comisia/EDF*, C-124/10 P, punctul 78 și jurisprudența citată).
- 71 Această apreciere se realizează, atunci când un creditor public acordă facilități de plată pentru o creanță pe care o are față de o întreprindere, cu aplicarea, în principiu, a criteriului creditorului privat. Astfel, acest criteriu, atunci când este aplicabil, figurează printre elementele pe care Comisia este obligată să le ia în considerare pentru a dovedi existența unui astfel de ajutor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 1999, *Spania/Comisia*, C-342/96, Rec., p. I-2459, punctul 46, Hotărârea din 29 iunie 1999, *DM Transport*, C-256/97, Rec., p. I-3913, punctul 24, precum și Hotărârea *Comisia/EDF*, citată anterior, punctele 78 și 103).
- 72 Asemenea facilități de plată constituie un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE dacă, ținând seama de importanța avantajului economic acordat astfel, întreprinderea beneficiară nu ar fi obținut în mod evident facilități comparabile cu cele ale unui creditor privat care se află într-o situație cât mai apropiată de cea a creditorului public și care urmărește să obțină plata sumelor pe care i le datorează un debitor care are dificultăți financiare (a se vedea în acest sens Hotărârile *Spania/Comisia*, punctul 46, *DM Transport*, punctul 30, și *Comisia/EDF*, punctul 79, citate anterior).
- 73 Revine, așadar, Comisiei sarcina de a efectua o apreciere globală, ținând seama de orice alt element relevant în speță, care să îi permită să stabilească dacă întreprinderea beneficiară nu ar fi obținut în mod evident facilități comparabile cu cele ale unui asemenea creditor privat (a se vedea în acest sens Hotărârea *Comisia/EDF*, citată anterior, punctul 86).
- 74 Este cert că examinarea de către Comisie a întrebării dacă anumite măsuri pot fi calificate drept ajutor de stat, din cauza faptului că autoritățile publice nu ar fi acționat în același fel precum un creditor privat, impune efectuarea unei aprecieri economice complexe (a se vedea Hotărârea din 22 noiembrie 2007, *Spania/Lenzing*, C-525/04 P, Rep., p. I-9947, punctul 59).
- 75 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul controlului pe care instanțele Uniunii îl exercită cu privire la aprecierile economice complexe efectuate de Comisie în domeniul ajutoarelor de stat, nu ține de competența instanțelor Uniunii să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere economică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 septembrie 2010, *Comisia/Scott*, C-290/07 P, Rep., p. I-7763, punctele 64 și 66, precum și jurisprudența citată).
- 76 Cu toate acestea, instanțele Uniunii trebuie să verifice nu numai exactitatea prezentării elementelor de probă invocate, fiabilitatea și coerența lor, ci și să controleze dacă aceste elemente reprezintă toate datele pertinente ce trebuie luate în considerare pentru aprecierea unei situații complexe și dacă acestea sunt de natură să susțină concluziile deduse (Hotărârea din 15 februarie 2005, *Comisia/Tetra Laval*, C-12/03 P, Rec., p. I-987, punctul 39, și Hotărârea *Comisia/Scott*, citată anterior, punctul 65).

- 77 Rezultă din cele ce precedă că, având în vedere argumentele prezentate de Frucona Košice în primă instanță, Tribunalul trebuia să verifice printre altele dacă informațiile disponibile referitoare la durata unei lichidări judiciare erau relevante în speță în scopul unei aprecieri din perspectiva criteriului creditorului privat și, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă Comisia a luat în considerare aceste informații.
- 78 În această privință, trebuie considerată relevantă orice informație susceptibilă să influențeze în mod semnificativ procesul decizional al unui creditor privat suficient de prudent și de diligent, aflat într-o situație cât mai apropiată de cea a creditorului public și care urmărește să obțină plata sumelor pe care i le datorează un debitor cu dificultăți de plată.
- 79 În speță, nu se contestă că, pentru a obține plata sumelor care îi sunt datorate, un creditor privat suficient de prudent și de diligent care se afla într-o situație cât mai apropiată de cea a autorității fiscale locale trebuia să facă o alegere, în special, între propunerea de concordat și lichidarea judiciară a Frucona Košice.
- 80 În consecință, pentru a identifica alternativa cea mai avantajoasă, un astfel de creditor trebuia să evalueze avantajele și dezavantajele fiecăreia dintre respectivele proceduri.
- 81 Or, astfel cum arată în mod întemeiat Frucona Košice, întrucât durata procedurilor menționate mai sus amână recuperarea sumelor datorate și poate afecta astfel, în cazul unor proceduri îndelungate, inclusiv valoarea lor, trebuie să se constate că este vorba despre un element care poate influența în mod semnificativ procesul decizional al unui creditor privat suficient de prudent și de diligent, aflat într-o situație cât mai apropiată de cea a autorității fiscale locale.
- 82 În consecință, revenea Tribunalului sarcina de a verifica dacă Comisia a luat în considerare, în cadrul aprecierii sale privind criteriul creditorului privat, informațiile disponibile referitoare, printre altele, la durata unei proceduri de lichidare judiciară.
- 83 În această privință, reiese din cuprinsul punctului 123 din hotărârea atacată, citat la punctul 35 din prezenta hotărâre, că Tribunalul a constatat că Comisia a arătat, în considerentul (54) al deciziei în litigiu, poziția Republicii Slovace cu privire la durata unei astfel de proceduri și a menționat-o, în considerentul (40) al deciziei în litigiu, pe cea a Frucona Košice. Tribunalul a concluzionat cu privire la acest aspect că Comisia nu a „[ignorat] acest aspect”.
- 84 Cu toate acestea, mai întâi, considerentele la care face trimitere Tribunalul figurează, astfel cum a arătat în mod întemeiat Frucona Košice, în titlurile IV și V din decizia în litigiu, consacrate rezumatelor observațiilor persoanelor interesate și ale Republicii Slovace, iar nu în titlul VI, care cuprinde aprecierea Comisiei.
- 85 În continuare, astfel cum s-a arătat la punctul 82 din prezenta hotărâre, revenea Tribunalului sarcina de a verifica nu dacă Comisia a luat sau nu a luat în considerare informațiile disponibile referitoare la durata unei proceduri de lichidare judiciară, ci dacă aceasta le-a luat în considerare în cadrul aprecierii sale privind criteriul creditorului privat.
- 86 În consecință, Tribunalul ar fi trebuit să verifice dacă Comisia a consacrat o parte din raționamentul reluat în titlul VI din decizia în litigiu, în special, în secțiunea 2.1 din aceasta, referitoare la compararea concordatului și a lichidării judiciare, duratei unei proceduri de lichidare judiciară. Or, o astfel de examinare nu reiese din hotărârea atacată.
- 87 În cele din urmă, în măsura în care Tribunalul a examinat, la punctele 125-127 din hotărârea atacată, citate de asemenea la punctul 35 din prezenta hotărâre, diferite elemente legate de fiabilitatea și de coerența informațiilor prezentate de Frucona Košice în cursul procedurii administrative și în care acesta a considerat că, în circumstanțele specifice ale speței, Comisia ar fi putut estima că durata unei

proceduri de lichidare judiciară nu era susceptibilă să influențeze procesul decizional al unui creditor privat, trebuie să se arate că examinarea Tribunalului nu este legată de nicio apreciere care figurează în decizia în litigiu.

- 88 În consecință, Tribunalul, pentru a respinge motivele pe care le examina, s-a bazat pe o apreciere a duratei unei proceduri de lichidare judiciară care vine să acopere o lacună în motivarea deciziei în litigiu prin argumente care îi sunt străine acesteia. Or, procedând astfel, Tribunalul a depășit limitele controlului său.
- 89 Astfel, în cadrul controlului legalității menționat la articolul 263 TFUE, Curtea și Tribunalul au competența de a se pronunța în acțiuni formulate pentru motive de necompetență, de încălcare a unor norme fundamentale de procedură, de încălcare a Tratatului FUE sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia ori de abuz de putere. Articolul 264 TFUE prevede că, în cazul în care acțiunea este întemeiată, Curtea de Justiție declară actul contestat nul și neavenit. Prin urmare, Curtea și Tribunalul nu pot, în nicio împrejurare, să substituie motivarea autorului actului atacat cu propria motivare (a se vedea Hotărârea din 27 ianuarie 2000, DIR International Film și alții/Comisia, C-164/98 P, Rec., p. I-447, punctul 38, și Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia, C-487/06 P, Rep., p. I-10515, punctul 141).
- 90 Rezultă din cele ce precedă că, prin faptul că nu a verificat dacă Comisia a luat în considerare, în cadrul aprecierii sale privind criteriul creditorului privat, durata unei proceduri de lichidare judiciară și întrucât a acoperit, în această privință, prin propria motivare, o lacună în motivarea deciziei în litigiu, Tribunalul a săvârșit erori de drept.
- 91 Se impune, în consecință, să se declare fondate primul aspect al primului motiv și al doilea aspect al celui de al doilea motiv și, în consecință, să se anuleze hotărârea atacată.

Cu privire la litigiul din primă instanță

- 92 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceasta poate, atunci când anulează hotărârea Tribunalului, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.
- 93 În prezenta cauză, Curtea dispune de elementele necesare pentru a statua definitiv cu privire la primul aspect al celui de al patrulea motiv al acțiunii în primă instanță, referitor la durata unei proceduri de lichidare judiciară.

Argumentele părților

- 94 Prin intermediul primului aspect al celui de al patrulea motiv al acțiunii în primă instanță, Frucona Košice susține în esență că Comisia nu a luat în considerare durata procedurii de lichidare judiciară și elementele de probă referitoare la aceasta prezentate în cursul procedurii administrative. Or, un creditor privat ar fi luat în considerare această durată și ar fi preferat, prin urmare, să accepte propunerea de concordat, dat fiind că procedura de lichidare judiciară ar fi mult mai îndelungată decât cea a concordatului, ar implica, așadar, o pierdere a unor venituri din dobânzile creditoare în raport cu veniturile obținute din concordat și deci nu ar asigura recuperarea unei sume mai mari decât cea oferită în cadrul propunerii de concordat.
- 95 Comisia susține că, în considerentele (40) și (54) ale deciziei în litigiu, a ținut seama de durata procedurii de lichidare judiciară și că în circumstanțele speței nu era necesar să se stabilească cu precizie durata previzibilă a unei astfel de proceduri.

- 96 Mai întâi, chiar presupunând că această procedură de lichidare judiciară ar fi fost de lungă durată, fapt contestat de Comisie având în vedere în special opinia autorităților slovace și numărul mic de creditori, ar reieși din constatările din decizia în litigiu că concordatul ar fi fost în orice caz mai puțin avantajos pentru statul slovac decât procedura de lichidare judiciară.
- 97 În continuare, întrucât autoritatea fiscală locală beneficiază de statutul de creditor privilegiat, deoarece datoria sa a fost garantată prin active imobiliare de Frucona Košice, evaluate de aceasta din urmă la 194 de milioane SKK și de autoritatea menționată la 397 de milioane SKK, creanțele sale ar fi putut fi onorate în orice moment al procedurii de lichidare judiciară prin vânzarea activelor care constituiau garanția, în conformitate cu Legea nr. 328/1991 privind lichidarea judiciară și concordatul. Prin urmare, în ceea ce privește aceste active, durata procedurii de faliment ar fi fost lipsită de relevanță.
- 98 În cele din urmă, calculul Frucona Košice s-ar întemeia pe o sumă finală care ar trebui primită cu mult sub valoarea reală a activelor întreprinderii, din care se deduc cheltuielile procedurii de lichidare judiciară. Întrucât creanța autorității fiscale locale reprezintă peste 99 % din datoria înregistrată, aceasta s-ar fi putut aștepta să primească cel puțin 435 de milioane SKK în cadrul acestei proceduri. Chiar luând în considerare rata dobânzii creditoare invocată de Frucona Košice, în cazul în care ar fi putut recupera o astfel de sumă, un creditor privat ar fi fost dispus să aștepte până la sfârșitul unei proceduri de lichidare judiciară, chiar dacă aceasta s-ar fi întins pe cea mai lungă perioadă estimată.
- 99 St. Nicolaus – trade susține argumentația Comisiei.

Aprecierea Curții

- 100 Rezultă în special din cuprinsul punctelor 78-81 din prezenta hotărâre că, într-un caz precum cel din speță, durata procedurii de lichidare judiciară este un element care poate influența în mod semnificativ procesul decizional al unui creditor privat suficient de prudent și de diligent, aflat într-o situație cât mai apropiată de cea a autorității fiscale locale și că, în consecință, Comisia era obligată să ia în considerare, în cadrul aprecierii sale privind criteriul creditorului privat, informațiile disponibile referitoare la durata unei astfel de proceduri.
- 101 Or, trebuie să se constate că titlul VI din decizia în litigiu, care include aprecierea Comisiei, în special, secțiunea 2.1 din aceasta, referitoare la compararea concordatului și a lichidării judiciare, nu cuprinde nicio referire la durata unei asemenea proceduri.
- 102 În măsura în care Comisia arată că, în circumstanțele specifice ale speței, a putut să aprecieze că durata procedurii de lichidare judiciară nu era de natură să influențeze procesul decizional al unui creditor privat, trebuie arătat că, având în vedere argumentele și elementele de probă prezentate de Frucona Košice în cursul procedurii administrative, precum și ceea ce s-a arătat la punctele 78-81 din prezenta hotărâre, Comisia era obligată să prezinte în decizia în litigiu, cel puțin în rezumat, considerațiile care au condus-o la această concluzie.
- 103 Rezultă din cele ce precedă că, prin neluarea în considerare, în cadrul aprecierii sale privind criteriul creditorului privat, a duratei procedurii de lichidare judiciară, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere. În măsura în care acest element ar fi fost luat în considerare de Comisie, aceasta nu și-a motivat decizia cu respectarea cerințelor legale.
- 104 Prin urmare, este necesar să se declare fondat primul aspect al celui de al patrulea motiv al acțiunii în primă instanță.

- 105 Cu toate acestea, întrucât Comisia a considerat, la punctele 93-99 din decizia în litigiu, că procedura de executare fiscală era mai avantajoasă pentru un creditor privat care se afla într-o situație cât mai apropiată de cea autorității fiscale locale decât propunerea de concordat, numai constatarea de la punctul anterior nu poate determina anularea deciziei menționate.
- 106 Astfel, după cum a arătat Tribunalul la punctul 92 din hotărârea atacată, în temeiul acestei constatări, trebuie examinate și celelalte motive invocate de Frucona Košice, cu privire la care acesta nu s-a pronunțat, printre care în special cele referitoare la aprecierea criteriului creditorului privat în ceea ce privește procedura de executare fiscală menționată.
- 107 Or, trebuie să se constate că, referitor la această examinare, litigiul nu este în stare de judecată. Prin urmare, cauza trebuie trimisă Tribunalului spre rejudecare pentru a statua cu privire la motivele care i-au fost prezentate și cu privire la care nu s-a pronunțat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 108 Întrucât cauza este trimisă la Tribunal spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 7 decembrie 2010, Frucona Košice/Comisia (cauza T-11/07).**
- 2) **Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la motivele care i-au fost prezentate și cu privire la care nu s-a pronunțat.**
- 3) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături